

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

President van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA 's Gravenhage

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Els Douma
T 0611038 44 5
JDouma@minszw.nl

Onze referentie

2017-0000068890

Datum **24 APR. 2017**
Betreft Rapport Verantwoordingsonderzoek 2016

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw uitvoerige rapportage bij het Jaarverslag van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2016. Hierin gaat u in op een aantal beleidsresultaten en de bedrijfsvoering van mijn ministerie. Hieronder ga ik, mede namens de staatssecretaris, in op de bevindingen en aanbevelingen die u heeft geformuleerd.

Algemeen beeld

Het algemene beeld dat uit uw rapport naar voren komt is dat SZW haar zaken op orde heeft. U kent een onvolkomenheid toe voor het financieel beheer op Caribisch Nederland. Daarnaast gaat u in op het belang van een goede informatievoorziening en op verschillende beleidsdossiers op het gebied van het sociaal domein.

Informatie over effecten van beleid

U hecht belang aan goede informatievoorziening om de resultaten en effectiviteit van beleid vast te kunnen stellen. Ik onderschrijf uw signaal. Goede afspraken over de informatievoorziening en duidelijke evaluatiekaders vroeg in het beleidsproces dragen bij aan beter beleid. Ook zijn heldere doelen van beleid en een duidelijke beleidstheorie nodig. Binnen SZW en in overleg met diverse gegevensleveranciers en samenwerkingspartners is hier veel aandacht voor. Ook in de toekomst is het van belang hier aandacht aan te besteden.

Financieel beheer uitkeringen Caribisch Nederland

U kent een onvolkomenheid toe voor het financieel beheer uitkeringen Caribisch Nederland. Als gevolg van de beperkte omvang van de begrotingsposten Caribisch Nederland werkt dit door in de rechtmatigheid van de uitgaven van vier artikelen, waar dit feitelijk telkens dezelfde oorsprong heeft. Bij de RCN-unit SZW ontbreken belangrijke beheersmaatregelen, zoals functiescheiding tussen uitvoeren en goedkeuren van betaallijsten en interne beheersmaatregelen bij handmatige betalingen. Daarnaast zijn uitkeringen onjuist berekend bij de AOV en de AWW. Mede door beperkingen van de ICT-systemen bestaat onzekerheid over de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen. Verder ontbreekt in een aantal dossiers onderbouwende documentatie waarmee de rechtmatigheid van de

uitkeringen en betalingen kan worden vastgesteld. Dit is voornamelijk het geval bij dossiers die opgebouwd zijn door de SVB Nederlandse Antillen voor de staatkundige transitie. U doet de volgende aanbevelingen:

- De onjuiste pensioenen te corrigeren en juist uit te keren.
- De ontoereikende ICT-systemen en het betaalproces te verbeteren of te vervangen.
- Alle lopende dossiers volledig te maken en de documentatie in de dossiers te verifiëren.
- Te zorgen voor voldoende capaciteit en deskundigheid.

Datum
24 APR. 2017
Onze referentie
2017-0000068890

De onvolkomenheid die u toekent is een gevolg van het feit dat het financieel beheer en de onderbouwende documentatie bij een deel van de dossiervorming onvoldoende op orde is. De RCN-unit SZW heeft inmiddels een plan van aanpak opgesteld dat ertoe dient om deze onvolkomenheid te herstellen. De inzet is erop gericht om de problematiek in de loop van 2018 opgelost te hebben.

Slotwetmutatie Artikel 13

SZW is van mening dat de betreffende mutaties in de Slotwet op basis van vigerende regelgeving geen beleidsmatige mutaties zijn, maar technische mutaties. SZW wordt hierin gesteund door de ADR. De mutaties vloeien voort uit de onderliggende fluctuaties in de volumes van de betreffende regelingen en daarmee samenhangende (voorschot)betalingen. SZW past de realisatie op basis van deze informatie aan. SZW is van mening dat de Tweede Kamer over dit soort mutaties niet afzonderlijk en voorafgaand aan het jaarverslag hoeft te worden geïnformeerd, omdat zij technisch van aard zijn. Tot op heden zijn volume ontwikkelingen ook altijd als technische mutaties aangemerkt.

Reactie op aanbevelingen

Sturing & toezicht- en reviewbeleid

Op het gebied van toezicht is SZW in 2016 in control. U geeft aan dat:

- U mij aanbeveelt met UWV heldere afspraken te maken over werkprocessen die cruciaal zijn voor het realiseren van de strategische doelen en de indicatoren die nodig zijn om de voortgang op het bereiken van doelen te monitoren.
- U mij aanbeveelt afspraken met UWV te maken omtrent informatievoorziening over problemen in de uitvoering, die niet in de reguliere informatievoorziening landen.
- Er in opzet voldoende toezicht is geweest op de rechtmatigheid van de uitvoering.
- Het ministerie het toezicht in 2017 weer over de volle breedte gaat invullen en daarover transparant rapporteert aan de Tweede Kamer.

Ik en de staatssecretaris delen uw bovenstaande opvattingen. Ten aanzien van de prestatie-indicatoren zal ik de Tweede Kamer bij de meizending informeren over de nieuwe sets indicatoren voor UWV en de SVB, die vanaf 2018 zullen ingaan. Bij de nieuwe prestatie-indicatoren worden tevens afspraken over informatievoorziening opgenomen, waaronder die bij incidenten. Met beide ZBO's ben ik in de afrondende fase rondom deze nieuwe sets prestatie-indicatoren. Niettemin ben ik mij ervan bewust dat geschreven afspraken over informatievoorziening van ondergeschikt belang zijn aan een frequent en inhoudelijk gesprek over de stand van de uitvoering. Dergelijke overleggen staan dan ook centraal in de aansturing van UWV en de SVB.

Het verslagjaar 2016 vormde een overgangsjaar van het oude toezichtstelsel naar het nieuwe toezichtbeleid. Het toezichtbeleid – waarvan het ministerie concepten uitvoerig met de Algemene Rekenkamer heeft besproken – maakt duidelijk hoe het toezicht op de rechtmatigheid en doelmatigheid van UWV en de SVB vanaf 2017 wordt ingevuld. Dit toezichtbeleid zal op de website van SZW worden gepubliceerd. Daarnaast wordt voor aanvullende transparantie over de uitvoering van dit toezichtbeleid gezorgd, door een jaarlijkse rapportage aan de Tweede Kamer over de belangrijkste bevindingen op het gebied van toezicht en de maatregelen die op grond daarvan zijn of worden genomen.

Datum
24 APR. 2017
Onze referentie
2017-0000068890

Daarnaast geeft u aan dat het goed organiseren van het toezicht van belang is, mede vanwege de keuze geen raden van toezicht in te stellen bij de ZBO's. De keuze om geen raden van toezicht in te stellen strookt met het kabinetsbeleid hieromtrent.¹ Raden van toezicht gaan gepaard met transparatieschade voor het parlement. Daarnaast verhouden raden van toezicht, die in theorie ook de raad van bestuur kan benoemen of ontslaan, zich moeizaam tot de ministeriële verantwoordelijkheid. Wel zijn er audit committees bij de ZBO's ingesteld, die zorg dragen voor een externe blik op de uitvoering, verslaglegging en risico's voor de ZBO's. Dit kan ik in mijn rol als toezichthouder ook benutten. Daarnaast maak ik in deze rol ook gebruik van externe validaties en onderzoeken, zoals bijvoorbeeld het onderzoek door de heren Cloo en Hillenaar. Daarmee bestaat er naar mijn inzicht veel en voldoende externe blik op de uitvoering door UWV en de SVB.

U beveelt mij voorts aan om een model van 'cost accounting' met UWV in te voeren. Hieromtrent verwijs ik graag naar mijn reactie op uw rapport 'UWV: balanceren tussen ambities en middelen', waarin ik aangaf dat er intern UWV wel degelijk aansluiting bestaat tussen de cost accounting modellen van de divisies en het UWV-brede cost accounting model. Daarnaast worden de gerealiseerde uitvoeringskosten op basis van de voorcalculatorische normtijden toegerekend aan de producten. Om de kwaliteit van deze normtijden te verbeteren, is afgesproken de normering minimaal 1 x per 3 jaar te herzien of eventueel eerder als er aanleiding voor is. Daarnaast worden de normeringsonderzoeken gevalideerd door auditors. Deze aangescherpte werkwijze helpt in het vergroten van het inzicht in de werkelijke apparaatskosten van de producten van UWV. Overigens houd ik vast aan het zogenaamde lightmodel, waarmee een 'lump sum' budget aan de ZBO's wordt toegekend. SZW beoogt, met behoud van dat model, de relatie tussen prestaties en kosten nadrukkelijker inzichtelijk te maken en daarop met maximale openheid te sturen. UWV en het ministerie hebben hierover nadere afspraken gemaakt, opdat de vertaling van structurele ontwikkelingen naar de prijzen in het lightmodel nog transparanter is te volgen voor SZW.

Trekkingsrecht PGB

U wijst mij erop dat het voor de toekomstbestendigheid van het stelsel van Trekkingsrechten PGB noodzakelijk is dat de eigenaar SVB, waar nodig, afspraken maakt met de staatssecretaris van VWS als opdrachtgever PGB over de uitvoering door de SVB. Dit onderschrijf ik volledig. Er vindt regelmatig overleg plaats en wordt nauw samengewerkt. Hierbij blijft de inrichting van de governance (stelselverantwoordelijkheid, opdrachtgeverschap, opdrachtnemerschap, eigenaarschap en keten) punt van aandacht. SZW markeert vanuit eigenaarschap nadrukkelijk de randvoorwaarden waaronder de SVB de PGB-taken kan uitvoeren.

¹ Zie brief aan de TK (Kamerstukken II, 2013-2014 TK 25 268, nr. 83) over het kabinetsbeleid ten aanzien van zbo's.

Banenafspraken

De aanbevelingen die u in het VO 2015 heeft gemaakt heb ik samen met de staatssecretaris opgepakt. Ten aanzien van de banenafspraken geeft u aan dat de staatssecretaris van SZW in 2016 maatregelen heeft genomen, zoals de invoering van de praktijkroute per 1 januari 2017, om de uitvoering van de banenafspraken eenvoudiger te maken. Ook heeft de staatssecretaris de aanbeveling opgevolgd om in rapportages onderscheid te maken tussen het aantal extra banen en het aantal extra personen uit de doelgroep van de banenafspraken. Verder is UWV in 2016 aan de slag gegaan met het actueel houden van het doelgroepregister. In het onderzoek over 2015 heeft u mij ook aanbevolen om het matchingsproces in de arbeidsmarktregio's te stroomlijnen en hiervoor de werkgeversservicepunten te gebruiken. In het VO 2016 doet u opnieuw aanbevelingen om het functioneren van de dienstverlening in de arbeidsmarktregio's te verbeteren:

- U beveelt mij aan dat hij met de partijen die de regionale werkbedrijven vormen, afspraken maakt, zodat er in de arbeidsmarktregio's daadwerkelijk brede samenwerking tot stand komt met een eenduidige, herkenbare vraaggerichte werkgeversdienstverlening vanuit een werkgeversservicepunt.
- U beveelt mij aan, om samen met de minister van BZK, specifieke en meetbare afspraken te maken met gemeenten over het beschikbaar stellen van klantprofielen in de Kandidatenverkenner banenafspraken.

Uw conclusies onderschrijf ik. Net als uw aanbevelingen die ik grotendeels overneem en die passen in het beleid dat ik voer. Zoals u in het VO 2016 opmerkt, heb ik met de brief 'Matchen op werk in de arbeidsmarktregio's' van oktober 2016² de aanpak aangekondigd om met de arbeidsmarktregio's te bekijken welke stappen zij kunnen zetten om tot eenduidige, herkenbare en vraaggerichte werkgeversdienstverlening te komen. Met deze aanpak (Matchen op werk in de arbeidsmarktregio's) sluit SZW aan bij de gedecentraliseerde werkelijkheid, waarin SZW vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid samen met landelijke en regionale partijen inventariseert welke knelpunten en ondersteuningsbehoeften er zijn om de samenwerking in de regio te versterken.

Om arbeidsmarktregio's en gemeenten een extra impuls te geven voor het opstellen en beschikbaar maken van meer gemeentelijke klantprofielen in de Kandidatenverkenner banenafspraken, stelt het SZW aan de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio's eenmalig € 88.500,- ter beschikking³. Dit bedrag wordt middels een decentralisatie-uitkering uitgekeerd en in de meicirculaire 2017 meegenomen. De resultaten van de inspanningen zijn te volgen in de periodieke regionale trendrapportages van UWV over de realisatie van de banenafspraken.

Beschut werk

Op 1 januari 2017 is een wet in werking getreden die gemeenten verplicht om beschut werk aan te bieden, als de behoefte zich voordoet. Met deze wettelijke verplichting wordt een bijdrage geleverd aan de mogelijkheid voor gemeenten maatwerk te bieden aan mensen die alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. U geeft aan dat u in uw verantwoordingsonderzoek over 2016 bij BZK aandacht besteedt aan de gekozen vorm van de integratie-uitkering via het gemeentefonds, die niet past bij de bestedingsvoorwaarde die voortvloeit uit het verplichten van het creëren van beschut werkplekken. U bent van mening dat dit in strijd is met de Financiële-verhoudingswet.

² Kamerstukken II, 29 544, nr. 745

³ Kamerstukken II, 2016-17, 34 550 XV, nr. 20

Datum
24 APR. 2017
Onze referentie
2017-0000068890

- U beveelt mijn collega van BZK en mij aan om deze strijdigheid op te lossen.
- U beveelt mij aan om – in overleg met de minister van BZK - in het informatiearrangement met de gemeenten af te spreken welke informatie zij zullen aanleveren om te waarborgen dat het kabinet zicht krijgt op de naleving van de verplichting om beschut werk aan te bieden.

Datum
24 APR 2017
Onze referentie
2017-0000068890

Naar aanleiding van de eerste aanbeveling merk ik, mede namens de staatssecretaris, op dat ervoor is gekozen de huidige financiering van beschut werkplekken ongewijzigd te laten. Voor deze middelen geldt een verdeelsleutel die aansluit bij de gemeentelijke behoefte en die past bij de beleidsruimte die gemeenten hebben om de wijze waarop zij beschut werkplekken organiseren zelf te bepalen. Hiermee wordt ook een efficiënte werkwijze gestimuleerd: geld dat niet nodig is voor beschut werk kan immers aan andere zaken worden besteed. Verder blijft staan dat gemeenten over de besteding van de integratie-uitkering geen verantwoording afleggen aan het Rijk. Het parlement heeft met deze wijze van financiering ingestemd evenals de VNG.

Inzake de tweede aanbeveling kan ik u melden dat ik monitor hoe gemeenten invulling geven aan deze verplichting. Gegevens kunnen worden ontleend aan de bestaande Statistiek Re-integratie Gemeenten en de monitoring in het kader van de evaluatie van de Participatiewet. Daarnaast legt UWV een koppeling tussen de door hem afgegeven positieve adviezen beschut werk en de polisadministratie ten behoeve van de uitkering aan gemeenten van de bonus beschut werk – voor de eerste keer in de meicirculaire gemeentefonds 2017-. Hiermee stelt UWV vast hoeveel beschut werkplekken gemeenten hebben gerealiseerd en gecontinueerd. Hieruit kunnen gegevens worden ontleend voor de monitor. Tot slot is bij de behandeling van het wetsvoorstel een amendement aangenomen waarin is bepaald dat de werking van de wet over twee jaar moet worden geëvalueerd. Op deze manier heeft het kabinet in mijn ogen voldoende zicht op de naleving door gemeenten van de verplichting.

Inspectie SZW

In uw onderzoek constateert u dat ik een beperkt zicht heb op de resultaten en effecten van het programma aanpak schijnconstructies en cao-naleving. U verbindt hieraan dat ik hierdoor geen uitspraken kan doen of de aanpak werkt en in hoeverre dit bijdraagt aan een eerlijke arbeidsmarkt. Ik onderschrijf uw conclusie, maar teken daarbij aan dat voor het doen van uitspraken over de effectiviteit meer informatie nodig is. Hiertoe doet u de aanbevelingen dat:

- de Inspectie SZW gegevens registreert om de effectiviteit van het programma Aanpak schijnconstructies en cao-naleving vast te kunnen stellen.
- de Inspectie SZW jaarlijks inzichtelijk maakt hoeveel en welke vormen van schijnconstructies de inspectie in verschillende sectoren signaleert.

Deze aanbevelingen neem ik over. Op dit moment wordt een Inspectie Control Framework (ICF) ontwikkeld dat aan de Tweede kamer wordt toegestuurd. Het ICF maakt de relatie inzichtelijk tussen enerzijds de maatschappelijke problemen, risico's en verwachtingen op het domein van SZW en anderzijds de inzet van de Inspectie SZW in toezichtprogramma's. Ik neem uw aanbevelingen hierin mee.

Sectorplan Zorg

In uw rapport gaat u in op het 'Sectorplan Zorg'. SZW heeft conform de afspraken in het Sociaal Akkoord tussen kabinet en sociale partners in de jaren 2014 – 2016 economiebreed cofinanciering voor sectorplannen beschikbaar gesteld. De evaluatie van alle sectorplannen vindt plaats nadat ze zijn afgerond. Dit gebeurt gefaseerd, komend najaar 2017 is er de eerste tussenevaluatie, najaar 2018 de tweede tussenevaluatie en in 2019 de eindevaluatie.

Datum
24 APR. 2017
Onze referentie
2017-0000068890

- Bij de aanbevelingen over specifiek de sectorplannen die in de zorgsector zijn uitgevoerd geeft u aan dat er wel informatie is over het aantal uitgevoerde trajecten, maar dat over de doelstelling van intersectorale mobiliteit en de effecten van de scholing geen gegevens beschikbaar zijn. U beveelt aan te waarborgen dat naast de evaluatie van het instrument sectorplan in brede zin ook een evaluatie van de doelmatigheid en effectiviteit van de sectorplannen zorg in het bijzonder plaats vindt en daarmee niet te wachten.
- U geeft ook aan in het rapport dat onbekend is of dienstverlening UWV wordt besteed aan werklozen uit de zorg. UWV heeft sinds oktober 2016 weer meer middelen beschikbaar voor intensieve persoonlijke dienstverlening voor werkloze werkzoekenden, waaronder de € 18 mln. genoemd in uw rapport.

Voor het antwoord op de eerste aanbeveling over de effectiviteitsvraag ben ik gehouden alle sectorplannen voor de gehele arbeidsmarkt te monitoren en te evalueren. Hierbij zal ik niet een bepaalde sector specifiek uitlichten. Ik stuur de Kamer regelmatig een voortgang met een Quickscan en vanaf komend najaar volgt een gefaseerde evaluatie over het geheel van de sectorplannen. Het reflecteren in hoeverre de vooraf gestelde doelstellingen in de uitvoering van de diverse individuele plannen zijn behaald, is aan de sociale partners in die sectoren zelf.

Naar aanleiding van de tweede aanbeveling merk ik op dat de dienstverlening van UWV geldt voor alle werklozen op dezelfde manier, dus ook voor werkloos geworden mensen afkomstig uit de zorgsector.

Beheer financieel systeem 3F

In uw onderzoek gaat u in op het beheer van het financieel systeem 3F. Hierin doet u twee aanbevelingen:

- Voer het autorisatieconcept uit voor het hele departement en toets de werking ervan.
- Maak met SSC-ICT afspraken over de verantwoording van het beheer dat dit servicecentrum heeft gevoerd.

Deze aanbevelingen neem ik over. Op aangeven van SZW is het FDC bezig het autorisatieconcept voor het hele departement uit te voeren. De toets op de werking ervan is een standaard onderdeel van het interne controle werkplan. Periodiek vindt tactisch overleg met SSC-ICT plaats, met als doel het afstemmen van de stand van zaken en zoeken naar oplossingen voor eventuele problemen. SSC-ICT levert ten behoeve van incidentmanagement kwartaal rapportages aan die vanaf mei 2017 worden uitgebreid met specifieke activiteiten ter verantwoording van het beheer. Via de reguliere kanalen met SSC-ICT zal aangedrongen worden op goede structurele afspraken over de verantwoording van het door SSC-ICT uitgevoerde beheer.

Tot slot

De inspanningen van SZW zijn gericht op het borgen van behaalde resultaten en blijvende aandacht voor de kwaliteit van beleid en bedrijfsvoering. Graag wil ik u danken voor de goede samenwerking.

Hoogachtend,
De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

**Directie Financieel-
Economische Zaken**
Afdeling **Bedrijfsvoering en
Informatie**

Datum
24 APR. 2017

Onze referentie
2017-0000068890